No. 30. 1841.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Donderdag 11 Maart.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 7den Maart.

Gisteren heeft de prins *van de Moskowa* voor het eerst in de kamer der pairs zitting genomen. Na met de gewone vormen te zijn binnengeleid, en den eed te hebben afgelegd, heeft hij dadelijk het woord gevraagd, en kon eerst na eene verklaring van den president, dat het reglement verbood dat een der leden, over een aan de orde zijnde vreemd ontwerp het woord voerde, zoo hij daartoe niet een schriftelijk voorstel had ingediend en de dag bepaald was om hem aan te hooren, bewogen worden om van zijn voornemen af te zien. Het doel van den Prins was om de kamer te onderhouden over het regtsgeding 't welk zijn vader, den maarschalk *Ney*, ter dood veroordeeld heeft. Reeds bij ordonnantie van den 19den November 1831 is de Prins tot de waardigheid van pair verheven, doch heeft steeds geweigerd in de kamer zitting te nemen, verwachtende en alle pogingen aanwendende dat de kamer uit eigen beweging een stap deed tot vernietiging van het gezegde vonnis. Alvorens nu zitting te nemen, heeft de Prins in een brief den generaal *Excelmans*, en de heeren *Dupin en Odillon Barrot* over zijn voornemen geraadpleegd, die alle drie in hun antwoord hem hebben aangeraden als pair op te treden, schoon, bepaaldelijk de generaal *Excelmans*, ten aanzien van de herstelling der eer zijns vaders, te kennen gevende, dat de vernietiging van het vonnis eene noodelooze formaliteit zou zijn, die des maarschalks nagedachtenis niet behoefde, daar deze in het openbaar gevoelen genoeg geregtvaardigd was, terwijl ook de tegenwoordige kamer der pairs eene geheele andere was dan die van 1815. De Prins nu had bij zijne intrede het volgend adres willen lezen, waartoe hij thans zeker de schriftelijke aanvraag zal doen:

Mijne heeren de Pairs!

» Ik zou niet waardig zijn in deze kamer te zetelen, zoo de eer van tot haar te behooren mij de heilige pligten van kinderlijke eerbied en liefde kon doen vergeten, en de taak ontrouw worden, die de laatste woorden van mijnen vader mij hebben opgelegd.

» Ik verklaar dan in dit voor mij even plegtig als smartelijk oogenblik, dat welke hinderpalen ook tot heden mijne pogingen hebben in den weg gestaan, om de herziening van het proces mijns vaders te verkrijgen, ik de hoop niet laat varen van eenmaal door deze vergadering de vernietiging te hooren uitspreken van het onregtvaardig vonnis dat hem getroffen heeft.

» De voorbeelden der herziening van een staatkundig proces zijn menigvuldig in de geschiedenis; en in welk proces werden ooit meer gronden van herziening gevonden dan in dit! . . .

» Maar verre zij van mij het denkbeeld, om door mijne onophoudelijke vertogen de hooge magistratuur waartoe ik van nu af behoor, te willen moeijelijk vallen.

» Ik vertrouw op de regtvaardigheid, op de toekomst, en zal afwachten. Het oogenblik van herstelling zal komen; om haar te bevorderen, daartoe zullen de standvastige pogingen van mijn geheel leven strekken."

— De pairs hebben gisteren het ontwerp van het gouvernement betrekkelijk de regters plaatsvervangers van het Seine-departement met 95 tegen 42 stemmen aangenomen.

— In de kamer der afgevaardigden heeft de heer *Lacrosse* eene interpellatie gedaan nopens mishandelingen eenen slaaf op Guadeloupe aangedaan, wiens meester door de regtbank vrijgesproken was. Nadat de heer *Lacrosse* den ministers eenige vragen had voorgelegd nopens de magt van het gouvernement om de willekeur der kolonisten jegens hunne slaven te keer te gaan, en de minister van marine en kolonien, admiraal *Duperré*, daarop een bevredigend antwoord had gegeven, en sommige der verlangde verbeteringen had toegezegd, bepaaldelijk dat het vonnis der regtbank van Guadeloupe aan eene herziening zou worden onderworpen, werd de discussie op nieuw verlevendigd; de heer *Jollivet*, een bezoldigd voorstander van de belangen der westindische planters, trad ter hunner verdediging op, en noemde het van de zaak op Guadeloupe gegeven verhaal door de *Gazette des tribunaux*, overdreven en ontwaar, waarop hij ten hevigste door den heer *Isambert* bestreden, en hem zijne bezoldigde betrekking verweten werd. Dit gaf weder aanleiding aan een ander lid, den heer *Piscatory*, om het verlangen te kennen te geven, dat de kolonisten gedeputeerden kozen die zonder belooning hunne belangen voorstonden. De heer *Janvier* voerde vervolgens het woord en sprak van eene eervolle minderheid in de kolonien, die zeker de meerderheid zou bekomen hebben, zonder de dubbelzinnige handelwijs van het vorig kabinet, dat zich in het openbaar voordeed als een voorstander van hervorming in de kolonien, en onderhands de tegenstanders der emancipatie aanbeval gelijk met zekeren heer *Cranier Casagnac* het geval was geweest. Ook de heer *Passy* trad op, om zich over de dubbelzinnigheid van het vorig kabinet te dezen aanzien te beklagen. De heer *Thiers* was niet tegenwoordig; de heer *Remusat*, een der vorige ministers, sprak daarop eenige woorden, om het vorig bestuur zoo goed hij kon te verdedigen.

— Men zegt, dat de regering verscheidene politie-agenten naar de Middellandsche zee gezonden heeft, om een wakend oog te houden op den togt, welken de hertog *van Bordeaux* voornemens is, aan boord van een Oostenrijksch fregat, in die wateren te doen.

— Bijzondere berigten uit Madrid houden, dat het regentschap in een gehouden raad verscheiden belangrijke besluiten genomen had. Onder anderen had hetzelve besloten, dat de kroonsaanspraak bij de opening der cortes door den hertog der overwinning namens de koningin zou gelezen worden; dat terstond na de opening der zitting, ieder der ministers een getrouw en uitvoerig verslag zou geven van den staat waarin zijn departement bij zijne komst aan de zaken en op het tegenwoordig oogenblik zich bevond, om alzoo de nieuwe cortes terstond met den staat van zaken bekend te maken."

De geldverlegenheid was steeds zeer groot. Op het ministerie van finantien gaf men zich alle moeite om 25,000 piasters te vinden, die de hertog der overwinning verlangde, voor het onderhoud der troepen in den omtrek der hoofdstad.

De Madridsche courant behelst een officieel verslag van de ontvangsten en uitgaven des koningrijks. De cijfers van beide sluiten volmaakt op elkander, komende de ontvangsten en uitgaven ieder op eene gelijke som voor van 97,206,459 realen, welke fraaije uitkomst al een zonderling kontrast maakt met het zoo even vermelde voorbeeld van geldverlegenheid.

— Te Havre heeft men brieven ontvangen uit Buenos-Ayres van den 3den December. Ofschoon men er toen geen regtstreeksche tijdingen had van de bewegingen des generaals *Lavalle*, werd echter verzekerd, dat zijn leger thans weder tot op omtrent 12,000 man was aangegroeid en verscheidene provincien hem toegevallen waren. Hij manoeuvreerde op 160 uren van de stad. Deze tijdingen weerspreken overigens de verspreidde geruchten van de vlugt van *Rosas* en der overgave van Buenos-Ayres.

— Heden uithoofde van den Zondag geene fondsnotering.

(*Van den 8sten.*) De kamer der pairs is heden als hof van justitie vergaderd geweest om de acte van beschuldiging tegen den *National* wegens hoon der kamer aangedaan, aan te hooren. De verantwoordelijke uitgever *Delaroche* had zich door zekeren heer [illegible] laten vertegenwoordigen en had den advokaat *Marie* tot verdediger. Na de voorlezing van gezegde acte en der artikelen van de wet op de zaak toepasselijk, heeft het hof besloten in het geheim comité over de zaak te beraadslagen.

— Uit Toulon wordt, van den 4den Maart geschreven, dat men aldaar druk bezig is met het inschepen van materieel en levensbehoeften naar Afrika. De komst der Prinsen werd tegen den [illegible] Maart te Toulon te gemoet gezien.

— Ter beurze van heden (8 *Maart*) was de notering: [illegible] afgescheiden coupon) 111,80; 3 pCt. 77,35; Nap. r. 10[illegible] Ardoin 25¼; Rom. L. 101¾.

BELGIE.

BRUSSEL, den 9den Maart.

De koning is gisteren morgen naar zijn landgoed Ardennes vertrokken. — Men zegt dat hoogstdezelve voornemens is om ook het Domein van Wijnendale, bij Thourout in West-Vlaanderen aan te koopen, 't welk dan bestemd zou zijn voor 's Konings tweeden zoon, wien onlangs den titel van graaf van Vlaanderen gegeven is.

— De fransche gezant *de Rumigny* is naar Parijs ontboden en gisteren morgen derwaarts vertrokken.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 10den Maart.

Heden morgen is alhier, met militaire eerbewijzen, ter aarde besteld het lijk van den heer *E. van der Linden*, kweekeling aan de Koninklijke Militaire Akademie voor het wapen der kavallerie, in den bloeijenden leeftijd van zeventien jaren aan eene uitteerende ziekte overleden. De lijkkoets werd door de beide Heeren Kommandanten, en de officieren tot de Akademie behoorende, alsmede door al de Kweekelingen gevolgd, terwijl een viertal dezer laatsten de slippen van het doodkleed droegen, hunnen gewezen makker daarmede de laatste eer bewijzende.

— Gisteren heeft de tweede kamer van de staten-generaal voor de eerste maal weder eene openbare zitting gehouden, waarin ingekomen zijn de volgende ontwerpen van wet, als: 1°. ontwerp van wet, *betreffende de regterlijke organisatie der provincien Zuidholland, Noordholland en Limburg*; 2°. ontwerp van wet, *tot opheffing van den bijzonderen en exceptionelen regtstoestand van het Hertogdom Limburg*. Onder anderen wordt daarbij voorgesteld, om het getal der advocaten-generaal bij den Hoogen Raad met *een* te vermeerderen en alzoo op *drie* te brengen; 3°. ontwerp van wet, *houdende indeeling der regterlijke arrondissementen van de provincie Limburg*; en 4°. ontwerp tot regeling der consignatie van effecten, ten behoeve van minderjarigen, ter voldoening aan de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek.

Al deze voordragten worden naar de afdeelingen van Maart verzonden.

Wordt gelezen een Koninklijk besluit, waarbij de voorzitter gecommitteerd wordt, om den eed van de nieuw verkozen leden van de kamer af te nemen, zijnde voor Noordholland de heeren *Enschedé* en *van Blijswijk*, en voor Overijssel de graaf *van Rechteren*. — De voorzitter benoemt twee commissien tot onderzoek der geloofsbrieven van die heeren, als: voor Noordholland de heeren *de Jonge*, *Gevers*, *van Akerlaken*, *de Backere* en *van den Velden*, en voor Overijssel de heeren *Luyben*, *van Rappard*, *Rengers*, *Bruce* en *Kniphorst*.

Hierop stelt de heer *Schimmelpenninck* voor, de geloofsbrieven van het nieuw gekozen lid uit Overijssel te onderzoeken; maar het onderzoek van de geloofsbrieven der twee nieuw benoemde leden uit Noordholland uit te stellen tot een volgenden dag, daar er toch bij de kamer een request van Mr. *S. P. Lipman* was ingekomen, die verklaard heeft, dat er bij de verkiezing van die beide leden eene ongrondwettigheid zou hebben plaats gehad.

Dat gevoelen is door de heeren *van Dam van Isselt*, *Star Busman*, *van Nes* en *van Rappard*, op onderscheidene gronden, ondersteund geworden. Sommigen verlangden echter tevens, dat voor het onderzoek van de bedoelde geloofsbrieven en voor het uitbrengen van het rapport der commissie van de kamer, over dit onderwerp, de commissie tot de verzoekschriften haar verslag op het request van den heer *Lipman* zou uitbrengen.

De heer *de Jonge* drong er op aan, dat met het onderzoek der geloofsbrieven van de beide benoemde nieuwe leden uit Noordholland, op de gewone wijs, zou worden voortgegaan. Hij geloofde dat het request van den Amsterdamschen advocaat, den heer *Lipman* daarin geene verandering kan brengen, daar die heer wel bijbrengt eene ongrondwettigheid, die, naar zijne meening, bij de plaats gehad hebbende verkiezingen zou zijn voorgevallen, doch hij nagelaten heeft, daarvan eenig bewijs bij te brengen. Daar de heer *Lipman* geen lid der Staten is, kan zijne enkele verklaring geenszins tot bewijs van het aangevoerde strekken.

Ook de heer *Beelaerts* omhelsde dat gevoelen.

Na eenige woordenwisseling dienaangaande, heeft de heer *van Hoorn van Burgh*, namens de commissie tot de verzoekschriften, verslag gedaan op het verzoekschrift van den heer *Lipman*. De commissie stelt voor, dat request, betrekkelijk een der gewigtigste bepalingen der Grondwet, ter griffie neder te leggen, daar de leden daarin wellig aanleiding konden vinden tot het doen van een bepaald voorstel.

De heer *Luzac* stelt daarop voor, om de beraadslagingen over de conclusien van dat rapport uit te stellen tot op morgen; welk voorstel, na eenige beraadslagingen, aangenomen wordt met 27 tegen 12 stemmnn.

Tegen hebben gestemd de heeren: *Hooft*, *Corver-Hooft*, *van Akerlaken*, *Bruce*, *Dijckmeester*, *van Hemert*, *Kniphorst*, *van Hoorn van Burgh*, *Rengers*, *Gevers*, *Repelaer* en *Beelaerts*.

Daarna zijn de geloofsbrieven van den graaf *van Rechteren* onderzocht en in orde bevonden, en heeft dezelve, na aflegging van de gevorderde eeden, zitting genomen.

Wordt voorgelezen een Koninklijk besluit, houdende benoeming van Mr. *Mazel* tot commies van Staat bij de kamer, die mede, na het afleggen van den eed, zijne betrekking aanvaardt.

Nog zijn ingekomen onderscheidene besluiten des Konings en kennisgevingen van ministers, nopens plaats gehad hebbenne benoemingen en gesloten verdragen, gedurende de afwezigheid der kamer; alsmede een aantal verzoekschriften, meerendeels betrekkelijk het tarief, welke naar de commissie *ad hoc* worden verzonden.

Is ontvangen eene kennisgeving van de Algemeene Rekenkamer, houdende, dat, ten gevolge van het verleend eervol ontslag aan het lid van dat collegie, den heer *van Griensven*, in die vacature moet worden voorzien. Reeds zijn onderscheidene verzoekschriften bij de kamer ingediend, om bij de plaats te hebben nominatie in aanmerking te komen, zijnde onder anderen van de heeren *Hoog*, *Hoogenhuijse*, *Frièswijk*, *Leroux H. van Stralen*, *Hora Siccama*; enz.

De afdeelingen voor de maand Maart worden zamengesteld, en tot voorzitters en ondervoorzitters derzelve benoemd de heeren:

1ste afdeeling *van Nes* en *Luijben*. 2de afd. *Bruce* en *van Dam*. 3de afd. *Luzac* en *Schimmelpenninck*. 4de afd. *van Rappard* en *Star Busman*. 5de afd. *Gevers* en *Kniphorst*.

De zitting gaat daarna uiteen tot heden ten 11 ure.

— Naar men meldt heeft Z. M. dezer dagen een besluit genomen, betreffende de organisatie van het wapen der infanterie, waarbij hetzelve wordt zamengesteld uit een regiment grenadiers, een regiment jagers en tien regimenten van linie.

— Bij koninklijk besluit zijn onlangs goedgekeurd: 1°. eene algemeene instructie voor de generaals, kommanderende de divisien en brigaden infanterie, de kommandanten der brigaden kavalerie, de kommandanten van het personeel van het materieel der artillerie de directeuren der genie en den chef van het korps marechaussée, en 2°. eene instructie voor de provinciale kommandanten. Ten gevolge van het successivelijk opheffen van de groote militaire kommando's, van het departement van den Grootmeester der artillerie, van de algemeene directie der genie en van het opper-kommando der kavallerie, mitsgaders van het vereenigen, daar waar zulks mogelijk was, van het provinciaal kommandement met dat der brigade van de wapens der infanterie of kavallerie, waren eenige wijzigingen noodzakelijk geworden in de algemeene instructie der divisie en brigade-kommandanten der infanterie en van de overige autoriteiten der andere wapens, daarbij vermeld, vastgesteld bij de besluiten van 28 december 1829 en 25 october 1832, ns. 86 en 127, zoo wel als in de instructie voor de provinciale kommandanten, bedoeld bij het besluit van 24 januarij 1827, n.° 53. Uit dien hoofde zijn de bovenvermelden twee algemeene instructien vastgesteld.

Z. Exc. de Directeur-Generaal van Oorlog heeft de gemelde instructien gezonden aan de verschillende militaire autoriteiten, voor welke die bestemd zijn, en wijders bepaald, dat deze instructien met 1 maart in werking zouden worden gebragt, en derhalve, van dat tijdstip af aan, de vroegere verordeningen, omschreven bij de laatste artikels van die instructie, als vervallen zullen worden beschouwd, en dat de bedoelde autoriteiten, ieder voor zoo veel haar betreft, zich, van meergemeld tijdstip af, stipelijk aan de bij die instructien gemaakte bepalingen, zullen moeten gedragen, en voor de naauwkeurige opvolging daarvan door hunne ondergeschikten moeten waken.

— Naar men verneemt, heeft Z. M. den hoogleeraar *J. C. B. Bernard*, inspecteur-generaal van den geneeskundigen dienst, eervol uit die betrekking ontslagen, en denzelven gepensioneerd, en doctor *P. L. Beckers*, eersten officier van gezondheid bij het bureau van de geneeskundige dienst bij het leger, tevens belast met het toezigt over het magazijn van geneesmiddelen, benoemd tot inspecteur-generaal van de geneeskundige dienst van het leger.

— Door Z. M. is tot directeur van het Koninklijk kabinet van schilderijen in de residentie, mitsgaders tot mede-directeur der verzameling van schilderijen op het paveljoen te Haarlem, benoemd de heer *J. Z. Mazel*, raad van legatie, referendaris bij het departement van buitenlandsche zaken, en zulks in plaats van Jhr. *Steengracht van Oost-Capelle*, aan wien, op het daartoe door hem gedane verzoek, eervol ontslag uit die betrekking is verleend, onder betuiging van 's Konings bijzondere tevredenheid voor de langdurige en belanglooze diensten, door hem in beide die hoedanigheden bewezen.

— De directeur-generaal van oorlog heeft ter kennis gebragt van ouders en voogden, die voor hunne zonen of pupillen admissie als kadet bij de koninklijke militaire akademie mogten verlangen, dat weder in dit jaar in de maand Mei een vergelijkend examen over de aspiranten tot dat einde zal worden gehouden, en dat door hen, mitsdien, en wel voor 15 April aanstaande, een daartoe strekkend adres aan het departement van oorlog zal moeten worden ingezonden; zullende na dat tijdstip geene verzoeken om admissie tot het

gemeld examen worden aangenomen. De adspiranten zullen, ten einde in dit jaar tot het examen te kunnen worden toegelaten, op het tijdstip van den 1sten September aanstaanden, niet jonger dan veertien en niet ouder dan zeventien jaren mogen zijn, zoodat alleen admissibel zullen wezen de jongelingen geboren tusschen den 1sten September 1821 en 2 September 1827. Tevens zijn de belanghebbenden geïnformeerd, dat er in dit jaar, bij gemelde militaire akademie, zullen kunnen worden geplaatst: 31 kadetten voor het wapen der infanterie hier te lande, en 10 voor dat wapen in de kolonien; 4 voor de artillerie hier te lande, en 9 voor het evengemeld wapen in Oost-Indie; 3 voor de kavallerie hier te lande, en 2 voor de kavallerie in de Kolonien; 2 kadetten voor het wapen der genie hier te lande, en 1 voor de genie in Oost-Indie, en 2 kadetten voor het vak van den waterstaat in de Oostindische bezittingen; — dat er, in geen geval, van het hierbij bepaald aantal afgeweken zal worden, en dat derhalve alle verzoeken tot dat einde, welke na afloop van het examen mogten worden ingediend, buiten beschikking zullen worden gehouden; dat ook in geen geval zal worden afgeweken van den tot de admissie gevorderden ouderdom der adspiranten; dat, voor zoo veel de admissie voor het wapen der artillerie, kavallerie, genie of het vak van den waterstaat, hetzij hier te lande of in Oost-Indie, mogt worden verlangd, de verzoeken tot dat einde zich tot één der gemelde wapens of het vak van den waterstaat zullen moeten bepalen; dat aspiranten, behebt met ligchaamsgebreken, welke, ofschoon voor hen geene vrijstelling voor de dienst bij de nationale militie medebrengende, niet te min hun in dienst treden als vrijwilliger bij een der korpsen van het leger in den weg staan, ook niet als kadets bij de koninklijke militaire akademie kunnen worden toegelaten; en dat uit de adressen duidelijk zal moeten blijken, of de admissie voor de dienst hier te lande of in Oost-Indie wordt verlangd, mitsgaders, dat er in dit jaar voor het vak van den waterstaat in Nederland geene kadets bij de koninklijke militaire akademie zullen worden benoemd.

— De Amsterdamsche bladen vermelden dat de heer *Frets* zou teruggekomen zijn van zijn besluit om zijn ontslag te nemen als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

— In het *Journal de la Haye* leest men het volgende:

» Onderscheidene vreemde dagbladen behelzen eene zoogenaamde correspondentie uit 's Gravenhage, volgens welke het besluit van de heeren *Luzac* en *Fockema*, om Z. M. te verzoeken, hen te verschoonen van de hooge betrekkingen, waartoe het vertrouwen des Konings dezelve had geroepen zou zijn toe te schrijven aan de tegenwoordige zamenstelling, hetzij van het ministerie, hetzij van den Raad van State. Wij zijn in staat gesteld te verklaren, dat al hetgeen men deswege verbreid heeft, te eenenmale verzonnen is. De staatkunde is geheel en al vreemd aan het besluit van den heer *Fockema*; en wat betreft den heer *Luzac*, zal het, om het ongegronde van al hetgeen te zijnen aanzien geschreven is aan te wijzen, genoeg zijn te doen opmerken, dat hij in zijne hoedanigheid van Staatsraad in buitengewone dienst, een ijverig deel neemt aan gewigtige werkzaamheden van dien raad. Wij vernemen zelfs dat de heer *Luzac*, benevens nog twee andere leden, als commissaris benoemd is, om het verslag van den Staatsraad op te stellen, betrekkelijk een nieuw ontwerp van wet wegens de *belasting op het personeel.* »

— De Rotterdamsche courant vermeldt het volgende:

» Het bevestigt zich dat het bezoek van Z. M. den Koning aan deze Stad nu [illegible] is [illegible], terwijl men zich met dat van H. M. de Koningin [illegible] schijnt te mogen vleijen. Z. M. moet voornemens zijn, onder anderen de fabrijk der Nederlandsche Stoombootmaatschappij op Fijenoord te bezoeken, en reeds eenige dagen geleden, hebben zich verscheiden jongelieden van deftigen huize tot een gezelschap vereenigd, dat zich met de eer vleit Hoogstdenzelve derwaarts te zullen overbrengen.

» Van Regeringswege zullen de voornaamste publieke gebouwen prachtig worden geïllumineerd; ook spreekt men van de oprigting eener smaakvolle eerepoort, aan de Schie, nabij de Heulbrug.

» Terwijl het wel geen twijfel lijdt, of alle ingezetenen zullen het voorbeeld, van Stadswege gegeven, door eene algemeene verlichting volgen, bestaat, naar men verneemt, bij de bewoners der Boomtjes en van verscheiden voorname havens het plan tot eene eenparige illuminatie, langs de huizen of kaaijen, voor gemeenschappelijke rekening.

— Men verneemt, dat de geregelde stoomvaart-dienst tusschen Gouda en deze Stad eerstdaags een aanvang zal nemen.

— Men leest in de *Elberfeldsche Courant*, onder dagteekening van Berlijn, den 3 Maart, het volgende: » De hofmaarschalk van den Koning der Nederlanden, baron *Huyssen van Cattendyke*, is eergisteren hier aangekomen. Hij was overbrenger voor den graaf *van Nassau*, van eigenhandige brieven van den Koning der Nederlanden en alle Prinsen en Prinsessen van dat Koninklijk huis."

— Te 's Hage is den 7den dezer in den ouderdom van 44 jaren, overleden de heer mr. *A. W. van Appeltere*, referendaris bij het departement van justitie, na vroeger, met loffelijken ijver, als substituut van den procureur-generaal bij het voormalig hoog geregtshof werkzaam te geweest. De heer *van Appeltere* was een man, die uitstekende begaafdheden bezat, en wegens zijne edele inborst geacht en bemind was. Zijn vroegtijdige dood berooft den Staat van een voortreffelijk ambtenaar, en zal door ieder, die hem gekend heeft, betreurd worden.

— In de Amsterdamsche dagbladen vindt men eene aankondiging van den raad van administratie der Hollandsche ijzeren spoorwegmaatschappij, inhoudende, dat den 25 Maart zal worden aanbesteed het maken van een gedeelte aardebaan, behoorende tot de tweede sectie van den ijzeren spoorweg van Amsterdam naar Rotterdam, strekkende van de tegenwoordige stationsplaats bij Haarlem door die stad tot aan de Brouwersvaart.

— De *Amsterdamsche Courant* behelst het navolgende, onder dagteekening van 8 Maart:

» Onder voorzitting van den heer Mr. *H. Six van Hillegom*, werd op heden alhier de dertiende openbare vergadering gehouden, van de vierde klasse des Koninklijk-Nederlandschen Instituuts van wetenschappen, letterkunde en schoone kunsten.

» De voorzitter dezelve met eene gepaste rede geopend hebbende, verzocht daarna den vasten secretaris der klasse, den heer *J. de Vos Wz.*, te willen voorlezen het verslag der werkzaamheden gedurende den laatstverloopen tijdkring.

» Na hetzelve deed de heer *den Tex* mededeeling van het besluit der klasse, nopens de ingekomen antwoorden op de uitgeschreven prijsvragen, blijkende uit hetzelve dat de klasse aan geen der drie ingekomen schilderstukken, noch ook aan het model voor een standbeeld van Prins *Willem I*, de uitgeloofde gouden medaille heeft kunnen toewijzen; doch dat zij echter aan den vervaardiger der schilderij, gekenmerkt met het motto: » *Solitudo et perseverantia*" gelijk ook aan den maker van het model voor een standbeeld van Prins *Willem I*, ieder eene zilveren medaille en daarbenevens eene remuneratie van *f* 150 aanbiedt, indien zij hunnen naam aan de klasse willen kenbaar maken.

» Vervolgens werd de nieuwe prijsvraag in het vak der bouwkunst, zijnde eene kweekschool voor zeevarenden, door den secretaris medegedeeld, en daarna deze openbare vergadering door den voorzitter, met dankzegging aan de genoodigden voor de eer hunner tegenwoordigheid, gesloten."

Te St. Petersburg meenen sommigen, dat de Russische Regering eerlang weder tot het sluiten van eene nieuwe leening verpligt zal zijn, naardien de expeditien tegen Chiwa en Circassie, de uitrusting der vloten in de Zwarte en Baltische Zeeën, het bouwen van groote paleizen in de beide hoofdsteden, de kosten voor de trouwplegtigheid der grootvorstin *Maria*, de belemmeringen door den handel ondervonden, en het misgewas gedurende twee achtereenvolgende jaren, groote uitgaven hebben veroorzaakt. Nogtans twijfelt men, bij de onmetelijke hulpmiddelen van het Rijk, niet aan een spoedig herstel der finantien, althans wanneer de algemeene vrede behouden mag blijven.

UITTREKSEL UIT EENE DOODENLIJST.

[illegible] 26.

[illegible], een kleermakers zoon. In zijne jeugd wilde zijn vader, dat hij zijn handwerk zoude leeren, maar hij stelde zich daarbij zoo vreesselijk dom aan, dat het spoedig bleek, dat hij geen verstand en oordeel genoeg bezat, om ooit een kleermaker te kunnen worden. Over deze verregaande onvatbaarheid van zijnen zoon klaagde de bedroefde vader aan eenige van zijne gildebroeders, en deze waren eenparig van gevoelen, dat de jongen nergens toe deugde, dan om een geleerde te worden. Dit besluit werd ten uitvoer gebragt. De domme zoon moest studeren. Zes jaren bragt hij op lagere scholen te Bergen, en drie jaren op de Hoogeschool te Koppenhagen door. Van daar keerde hij naar huis terug, wel ouder, maar niet wijzer. Zijn vader wist niet, wat met zijn geleerden zoon aan te vangen. Hij moest zich te vreden stellen en hem te huis houden. Om hem toch wat te doen te geven, vertrouwde hij hem het opzigt toe over zijne hoenders, en, inderdaad, deze voedde hij met de grootste zorgvuldigheid. Eindelijk stierf de vader, en de overige vrienden erbarmden zich over Gardeik, die niet wist waarheen.

Eensklaps veranderden deze kommerlijke omstandigheden. Een koopman te Lubek, die zijn neef was, stierf, en liet hem een aanzienlijk vermogen na. Nauwelijks had hij deze bezitting, of hij gevoelde eene innerlijke roeping om een groot man te worden. Hetgeen hem in zijn hoofd ontbrak vond hij in de geldkist van zijn neef vergoed. De titel van strandregter, was een titel, die hem bekoorde, en een man, dacht hij, die jaarlijks vier duizend gulden inkomen heeft, en een fluweel kleed dragen kan, heeft bekwaamheid genoeg om een strandregter te worden. Hij bemoeide zich dus niet lang om dezen titel te koopen. Nu was het dagelijks zijn [illegible] eene ernstige en peinzende houding aan te nemen. In zijnen omgang deed hij zich voor als een zeer werkzaam man, ofschoon hij

thans veel minder te doen had dan in zijns vaders huis, waar hij een groot aantal hoenders voedde. Hij had nu alleen maar een' kleinen mops, dien hij onderwees, een hondje, waarin hij een goed natuurlijk verstand meende te bespeuren, en zoo dikwijls hij zich hierover verheugde, dan was het met eene zekere aandoening van jaloezij.

Door dezen menigvuldigen arbeid, dien hij in zijne betrekking te verrigten had, was zijn geheugen zoodanig verzwakt, dat hij zich in het geheel zijne vrienden niet meer herinneren kon, die hem voor dezen, na zijns vaders dood, den mond hadden openhouden. Ook kon hij zich volstrekt niet verbeelden, dat zijn vader een kleermaker geweest was. » Adelaren, – zeide hij – bragten al» leen adelaren voort, en geen snijder een' strandregter!" Daarom heeft hij zich tot aan zijnen dood toe beklaagd het vroeg afsterven van zijne moeder, want die – zeide hij – zou hem in deze zaak veel licht hebben kunnen geven.

WILHELMUS HUNDING. Een man, die door het goed geluk en zijn' onvermoeide vlijt een aanzienlijk vermogen verkregen had. Evenwel zuchtte hij gedurig over den slechten tijd en de hooge belasting, die hem nog tot eenen bedelaar zouden maken. Niets kwam hem meer onbestaanbaar voor met de wijsheid des Scheppers, dan dat Hij aan den mensch een' maag had gegeven; want hij meende, dat de mensch veel zou kunnen besparen, zoo hij nooit honger had. Hij kon zich geweldig driftig maken, wanneer hij over de pracht in kleeding sprak. Naar zijn gevoelen diende de kleeding nergens anders toe, dan om ons den beklagelijken val onzer eerste voorouders te herinneren, en het verlies dier gelukzaligheid, in wier bezit wij geene kleederen noodig hadden. Om deze reden liet hij nooit zijn broek of kousen herstellen, en hoe meer deze gescheurd waren, hoe nader hij meende te komen aan den staat der onschuld. Zag hij zich een enkele keer genoodzaakt een daalder, fatsoenshalve, te verteeren, dan wist hij dien behendig weder binnen te krijgen, door ze van het loon zijner werklieden af te knibbelen. Eene koude rilling ging hem over het lijf zoo dikwijls een arme hem aansprak om een aalmoes of brood; en het kwam hem onbegrijpelijk voor, waarom zulke nietswaardige ledigganger toch op aarde werden geduld. Zoo dikwijls zijne vrouw hem een kind ter wereld bragt, zoo dikwijls klaagde hij, dat hij eenen gevoeligen slag had geleden, want kinderen, rekende hij, waren invretende kapitalen. Stierf hem een kind af, dan was hij zoo blijde, even alsof hij eene kwade schuld had binnengekregen.

Eene koortsziekte was de oorzaak van zijnen dood; en, tot dat hij den laatsten snik gaf, hoorde men hem in zijne ijlhoofdigheid, nergens anders van spreken, dan van zijne kantoorboeken, interessen, en kwade schuld.

LODEWIJK TROTON. Dit kind van groote hoop heeft zijn leven niet verder gebragt dan tot één jaar en drie dagen. Zijn vader, Apotheker te Bergen, kan zich tot nog toe, over den vroegtijdigen dood van dit kind zijner verwachting niet troosten. Hij bespeurde in hetzelve een regt mannelijk verstand, hetgeen hem dikwijls in verlegenheid en twijfel had gebragt, of het wel waarlijk zijn eigen kind was. — Naar zijne meening openbaarden alle manieren van dit kind een' groote ziel. Wanneer het op zijn stoeltje zat maakte het zulke bedenkelijke gebaren, even als een arts, die aan het krankbed zit, en in twijfel is of hij den lijder aan poeders of aan droppels wil laten sterven. Juist deze gebaren hield de oplettende vader als eene onbedriegelijke aanduiding, dat zijn zoon doctor in de medicijnen worden moest. In zijne verbeelding zag hij hem reeds als doctor daar henen gaan, en hij verheugde zich reeds over den luister van zijn vaderlijk huis, door de praktijk zijns zoons. Maar op eens verdween deze streelende inbeelding, door den dood van het veelbelovend kind: en de ongelukkige vader had geen anderen troost dan dezen, dat hij onder zijns vaders eigene behandeling gestorven was.

Hetgeen hem nog eenigzins te vreden stelde was, de gedachte aan zoo veelvuldige voorbeelden van verstandige kinderen, welke, door die vroegtijdige verstandigheid, allen naar het graf waren gesleept. Om die reden voorspelde hij zich zelven eenen hoogen ouderdom, en de gansche stad Bergen gelooft ook, dat hij over de honderd jaar leven kan, indien het verstand schadelijk is aan de gezondheid.

Hier moeten wij ons uittreksel eindigen. Het overige der Doodenlijst is, of verscheurd of onleesbaar geworden. Dat is te wijten aan de onachtzaamheid van KLIMS erfgenamen, die, zoo als vele erfgenamen, helaas! slechts, met begeerige oogen en hebzuchtige handen hebben rondgezien en rondgetast maar alles, wat geldelijke waarde had, maar zich onverschillig betoonden omtrent de kostbare vruchten van verstand, smaak en vernuft.

Hoe wenschelijk ware het, dat er, in navolging van NICOLAAS KLIM, op elke plaats zulk eene Doodenlijst werd vervaardigd, en, bij het einde van elk jaar, door den druk gemeen gemaakt: men zou dan gelegenheid hebben om vele zijner medeburgers, na hunnen dood, beter te leeren kennen, dan men hun, gedurende hun leven, gekend heeft; en het zou ongetwijfeld zeer bevorderlijk zijn aan de eerbaarheid en goede zeden. Immers tot den huidigen dag toe, was er nog nooit eene regtbank, voor wier uitspraak men, over het algemeen, meer was bevreesd, dan voor die der Openbare Meening: — de eenparige uitspraak van alle weldenkenden over onze gezindheden en ons levensgedrag. (Naar RABENER.)

— Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (*9 Maart*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 50½; dito 5 pCt. 98⅝; Kansbill. 22 drie achtste; Syndik. 4½ pCt. 88 drie achtste, zeven zest.; dito 3½ pCt. 71⅞, 15/16; O. I. 5 pCt. 95⅞, 15/16; Handelm. 162, 161¾; Ardoins 21 15/16; Rusland 1798 104⅝; Id. 1831—33 97½; Roebels 6 pCt. 68 elf zest.; Nap. 96¼; Braz. 74; Columb. 16⅝.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.